

Rekla ob 4 zjutraj.
 Stane celoletno . . . 180 K
 mesečno 15
 na razsed. osemle . . . 300
 in kmetstvo . . . 400
 —
 Oglaš za vsak mes. višine
 stolpa (58 mm) . . . 2 K
 mali oglasi do 30 mm
 stolpa (58 mm) . . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo
 Miklošičeva cesta št. 22
 Telefon št. 72
Upravištvoo
 Sodna ulica št. 6
 Telefon št. 36
 Račun kr. pošt. šek. vnos
 št. 11.842

Za red in svobodo. Vladni razglas proti hujskačem.

Beograd, 30. dec. (Uradno). Od več strani in iz več zanesljivih virov to državna oblast doznala, da razkrojni in reakcionarni elementi pripravljajo te dni napad na državo, tjeno ustrojstvo in državni red, da bi po ruskem boljševiškem vzorcu razrušili vse, kar obstoja danes zakonov, ustanov ter javnih in privatnih dobrin, namesto tega pa da postavijo kakor na Ruskem oblast nekaterih ljudi, ki bi razpolagali z življenjem, svobodo in imetje državljanov, našo državo pa da otvorijo invaziji tujcev. To imenujejo oni diktaturo proletariata in ker smatrajo našo državo samo za en sektor na fronti v borbi, ki jo vodijo boljševiki proti vsemu svetu, hočejo oni na tem sektorju začeti vojno proti svetlovnemu kapitalizmu, da bi porušili vse ono na svetu, kar je do danes ustvarila moč duha in delo človeštva. Tudi naša država bi imela po njihovem načrtu zopet utoniti v krvi, da zaide zopet, kakor na Ruskem, v notranje državljanske borbe, v mednarodno vojno, plenjenje živeža in živine po selih in drugega imetja po mestih. Komunističnemu pokretu so se pridružili tajno mnogi javni in skriti neprijatelji naše države in naroda, premagani v vojni, ki streme za tem, da se po vojni osvetijo tej državi s tem, da zavedejo vanjo nered in ga vzdržujejo od zunaj in od znotraj. Nekateri se kot vojni bogataši vpisujejo v komunistično stranko, drugi ji dajejo denar za časopise, ki piše neresnično in hujskajoče na nezadovoljnost, tretji imajo zveze z inozemstvom in inozemskimi denarnimi fondy, nabavljajo bombe, eksplozive in orožje, četrti na vse načine preprečujejo red v državi, — vse to, da bi se narod pobunil in da bi državljani postali brezbrizni in ogorčeni nad državo. Stotine ljudi plačanih iz tajnih fondov, hodi iz kraja v kraj, s zborovanj na zborovanje, iz vlaka v vlak, iz kavarne v kavarno in ne dela nič drugega, kakor da moti javni mir in ubija med državljani zaupanje v državo in njeno bodočnost. To dela danes eden, jutri drugi na isti način, pojutritušnji tretji itd., drug za drugim da bi izzvali nverjenje, da bo v resnici propadlo društvo in država.

Najbolj spredaj med motilci in agenti te propagande so tujci, ki se kot delavci privajajo v delavske organizacije, da jih dražijo, in spravljajo radi špijonaže svoje agente v državne službe. Mnogi, sicer dobri državljani in uradniki so že postali žrtve njihove propagande. Mnogi mlajši, učitelji n. pr., manj izšolani in brez izkustev, so bili zmešani in, nezavedajoč se posledic, pristajajo na to razkrojno delo in

se hmezujejo komunisti ter poizkušajo širiti svojo strupeno propagando med vojsko in orožništvom, da bi, kakor v Rusiji, med drugimi porušili tudi ta stebel reda in na mesto njega postavili takozvano rdečo gardo. Oni podaljšavajo tudi danes, ko se je ves svet pomiril, državljanske in mednarodne vojne. Ta boljševiška oblast, ki se imenuje boljševizem je samo za nekaj tednov premagala Rusijo, obvladala Madžarsko, pa je tam izginila, pustivši v propasti one ki so diktirali. Sicer pa so Amerika, Anglija, Francija, Nemčija in druge urejene in bogate države komunistem premagale z lahko tako od početka. Tudi češkoslovaška republika je morala storiti isto, pa tudi naša država ne sme pripustiti prelivanja krvi! Prelite je bilo itak preveč! Narod zahteva mir, da bi ločil svoje v vojni dobljene rane in bolečine. Ker so prevratni elementi izbirali te dni, ko začena narodna skupščina urejati državo, da ustavijo splošno delo, kar bi se potem pretvorilo v nered, krvave zmede in razsulo, se je vlada odločila, da se moč države stavi v službo svobode in reda. Zato odreja ministriški svet: 1.) da se do rešitve ustave prepoveduje vsaka komunistična in druga razkrojna propaganda, ustavijo njihove organizacije, zapro njihova zbirališča, prepovedo njihove novine in vsi drugi spisi, ki bi motili pokoj in mir države, prepovedovali, opravičevali ali hvalili diktaturo revolucije ali kakršnokoli nasilje. Takoj se imajo odstraniti vsi pozivi na stavko in do enega meseca zapreti vsi, ki jih razširjajo ustno ali pismeno; 2.) prepovedujejo se tiskane stvari, s katerimi se zmanjšuje pomen teh ukrepov, izdanih za ohranitev svobode, reda in lastnine; samo ob sebi se razume, da ostane nedotaknjena svoboda javne besede in pisma, ako se z njimi ne žali država in ne izziva javna demoralizacija; 3.) v vsakem primeru naroda, ki ima značaj rušitve, se bodo najprej ukrenili ostri koraki proti voditeljem in moralnim podpornikom; 4.) določa se obvezna prijava orožja ter se bo vsak, ki ne bi prijavil strelnega orožja ali eksploziv, kaznoval s tremi meseci zaporu; 5.) za ves čas dela ustavodajne skupščine so prepovedane v Beogradu vse manifestacije razkrojne ali vznemirajočega značaja ter se bodo izročili vojnemu sodišču vsi oni, ki bi se z orožjem upirali državnim varnostnim organom; 6.) z našega ozemlja se izzirajo vsi tujci, ki bi se pridružili zmešnjavam ali jih jačili; 7.) iz državne službe se odpustijo vsi uradniki, višji in nižji, ki bi širili boljševiško propagando v naši državi ter se odvzame pomoč za študiranje vsem študentom komunistom. Volitve v konstituantlo so se izvršile v redu in svobodi — v redu in svobodi naj vrši konstituenta svoje delo, za katero je dobila narodno poverjenje! (Slede podpisi vseh ministrov.)

Reka.

Milan, 30. dec. (Izv.) Listi poročajo, da je prišlo med reško delegacijo in predstavnik italijanskih čet do popolnega sporazuma. Reška delegacija je priznala rapalsko pogodbo in privolila v razpust reškega dobrovoljskega zbora. D'Annunzio bo zapustil Reko.

Rim, 30. dec. (Izv.) V proklamaciji, ki jo je poslal d'Annunzio v Rim, pravi med drugim: «Obzablujem, da mi je smrt zopet prizanesla in mi podaljšala sramoto, da moram ostati italijanski državljani.» Iz tega je

London, 29. decembra. Semkaj je došla najnava brzovjaka rumunskega ministva za zunanje zadeve, da se je zbralo na različnih točkah rusko-rumunske meje 12 boljševiških divizij. Madžarske čete so zasedle nevtralni pas. Rumunska vlada opozarja zavezniške vlade na ta dejstva, pri čemer izraža svoje mirovne namene.

Pariz, 29. decembra. Več enot rdeče organizacije v Moskvi se je urotlo in

sklepali, da se namerava d'Annunzio definitivno posloviti z Reke. Pustil je mesto na cedilu, potem ko so se regularne čete približale mestu že na dva kilometra. Najbolj ga je razočaralo dejstvo, da se mu ni pridružilo italijansko brodogrje, v kar je trdno veroval.

Rim, 30. dec. (Izv.) General Caviglia je včeraj vkorakal v Reko, potem ko je brodogrje zasedlo pristanišče. Prebivalstvo je mirno. Nacionalistične demonstracije niso na občinstvo popolnoma nič vplivale.

Kopenhagen, 30. dec. (Izv.) Kakor javlja «Daily Mail», se je angleškim kemikom posrečilo pridobivanje dušika iz zraka.

Sporazum v Beogradu. Sestava nove vlade.

BEograd, 30. dec. (Izv.) Kom-promis med radikali in demokrati je dosežen. Vsaki stranki pripade po šest portfeljev. Demokrati prevzamejo notranje, finance, trgovino, socialno politiko, prosveto ter šume in rude. Radikalci dobijo zunanjo, agrarno reformo, pravdo, poljedelstvo, saobračaj. Ostali portfelji ostanejo rezervirani za stranke, ki se pridružijo koaliciji med demokrati in radikali. Upati je, da bo novi kabinet do novega leta že sestavljen. Pašič se je obrnil na muslimanski klub ter ga zaprosil za takojšnji pristaneek glede vstopa v vlado.

Beograd, 30. dec. (Izv.) V demokratskem klubu se je zvečer čulo, da bo klub nominalni za pripadajoče mu portfelje sledeče kandidate: za notranje ministarstvo dr. Milorada Draškovića s pomočnikom dr. Tomislavom Tomljenovićem ali dr. Ilijo

Šumenkovićem; za finance dr. Kosto Stojanovića s pomočnikom dr. Gregorjem Zerjavom; za prosveto Svetozara Pribičevića s pomočnikom Milivojem Jovanovićem; za šume in rude dr. Henrika Krizmana; za trgovino in industrijo prof. dr. Kosto Kumanudija; za socialno politiko dr. Vekoslava Kukovca. Jutri predpoldne bo definitivno sklepal klubov t. zv. «kandidacioni odbor», zdi se pa, da v razdelitvi portfeljev samih ne bo sprememb, pač pa so mogoče še glede pomočnikov.

Radikalci bodo istotako jutri predpoldne nominalni svoje kandidate. Gotovo je, da bo Nikola Pašič ministriški predsednik in obenem zunanji minister ter da bodo v kabinetu radikalci Jovanović, Velizar Janković in Tričković. Z vsoto gotovostjo se pričakuje, da bo jutri (petek) popoldne kabinet sestavljen.

Polom komunistične generalne stavke.

Vladne varnostne odredbe. — «Radničke novine» ustavljene. Komunistični dom zaseden in zaprt.

Beograd, 30. decembra. (Izv.) Od komunistov proglašena generalna stavka se je popolnoma ponesrečila. Velika večina delavstva je sama odklonila hujskaške nasvete in prišla na delo. Promet na beograjskih ulicah je normalen, nemira in nereda ni bilo nikjer. Tramvaj vozi, trgovine kakor tudi gostilne, kavarne itd. so odprte. Na poskušeno stavko spominjajo samo obsežne varnostne odredbe. Oddelki žandarmerije in vojaške patrulje po ulicah. Zjutraj sta dva oddelka vojaštva in straže zasedla komunistični dom, kjer je bilo gnezdo hujskačev, zaplenila blagajno in arhive ter zapečatila vsa vrata. Tudi je vlada prepovedala in povsem ustavila «Radničke Novine», ki so v rokah skrajnega levega krila komunistov pisale zadnji čas silno ostro. Zvečer morajo biti ob 9. uri zaprte vse kavarne in gostilne in ustavljen je s to uro vsak osebni promet, tako da je tudi popolni nočni mir zagotovljen. Popoldne je voditelj komunistov, poslanec Sima Marković, zaprosil notranjega ministra, naj ga sprejme na razgovor. Notranji minister Drašković je tej prošnji ugodil in je Markovića in dva njegova somišljenika sprejel. Izjavili so, da informacije, ki jih ima vlada o nameravanem komunističnem štrajkovnem in prevratnem gibanju niso točne, da komunisti niso imeli takšnih namenov, ampak da so hoteli samo demonstrirati. Predlagali so, naj bi vlada svoje varnostne odredbe prekinila. Notranji minister je deputaciji izjavil, da so njegove informacije točne in da temelje na obširnem materialu, vsled česar ne more upoštevati prošnje deputacije in varnostnih naredb ne prekliche, ker jih smatra za potrebne in koristne za javni mir in red ter varstvo državljanov.

Beograd, 30. decembra. (Izv.) Vesti iz drugih mest, kjer je bila poskušena generalna stavka, dajejo isto sliko, kakor iz Beograda. Povsod vlada mir. Vojaštvo patrolira po ulicah v Skoplju in Sarajevu, ne da bi imelo povoda intervenirati kjerkoli. V Beogradu, Sarajevu in Zagrebu so se popoldne nabili veliki lepak, v katerih sporoča vlada prebivalstvu svoje odredbe proti prevratnim namenom ter poziva, da se zapeljana manjšina takoj vrne na delo. Energični nastop vlade je napravil povsod najboljši utis.

Tudi v Zagrebu odločne odredbe. Delodajalci ustavili v znak protesta obrat za 24 ur.

Zagreb, 30. decembra. (Izv.) Točno o polnoči je pričela komunistična generalna stavka, ki je pa samo v industrijskih obratih popolna, v javnih lokalih, trgovinah in rokodelskih delavnicah pa le delna. Odprte so štiri večje gostilne in tri večje kavarne. Popoldne so komunisti hoteli imeti v Helios - kinu veliko javno skupščino, ki jo je policija zabranila, ker skupščina ni bila prijavljena. Ker se zborovalci niso hoteli vkloniti, jih je policija konjenica razgнала. Pri tem je nekaj demonstrantov dobilo udarce s plovkosablj. Mnogi se je razbežala na vse strani. Gornje mesto je zastraženo s policijskim kordonom. Markov trg je močno zaseden z vojaštvom. V Mesniški ulici je bil z okna nekega poslopja priletel kamen na policijo, ki je nato oddala nekaj streliv v zrak. Pli-narna, vodovod in elektrarna so pod nadzorstvom policije in delajo nemo-teno. Tramvaj ne vozi. Jutranji listi so izšli samo na dveh straneh, popoldanski so izostali. Komunisti so se hoteli polastiti društva trgovskih pomočnikov «Merkur», ki je lastnik lepega poslopja Računali so, da bodo imeli na obnem zboru večino, toda propadli so in ostali v znatni manjšini. — Po vogalih hiš so nabiti lepa-ki, ki naznanjajo, da po 9. uri zvečer ne sme nikdo na ulico brez posebnega razloga in legitimacije. Komunistične organizacije so razpuščene, komuni-stični dom zatvorjen in zapečaten, vsi spisi konfiscirani in odnešeni.

«Savez industrijalaca» je imel danes popoldne skupno sejo z odborom delodajalcev. Sprejet in objavljen je soglasen sklep: «Z ozirom na to, da zadnji čas delavci čisto brez razloga motijo delo in ker so se pri današnji stavki pripetili celo poedinji slučajji sabotaže, ustavljajo delodajalci v znak protesta delo za 24 ur v vseh onih podjetjih in obratih, kjer so nastavljeni danes stavkali. Delodajalci izjavljajo svojo popolno solidarnost tudi v bodoče. Ako bi se s strani delavstva v bodoče preprečavalo normalno delo, hočejo delodajalci ustaviti obra-te za delj časa.» Vsed tega sklepa delodajalcev jutri ne izidejo v Zagrebu listi.

Ugoden potek pogajanj o rudarski stavki.

Danes popoldne so se pri deželni vladi nadaljevala pogajanja med rudarji in Trboveljsko premogokopno družbo. V početku se je ugotovila razlika v minimalni plači med delavci v Trbovljah in v Velenju. Samski

delavec dobi v kronah na delavni dan vseh prejemkov, in sicer:

V Velenju	Trbovljah	razlika
kopač 62-93	49-48	13-45
učenc 57-33	44-17	13-16
vozač 51-73	38-86	12-87

delavka	47-53	33-55	13-98
mladoletni	44-73	33-55	11-18

Delavec z rodbino, pri čemer se računa na rodbino 1½ člana, dobi v kronah na delavni dan vseh prejemkov, in sicer

V Velenju	Trbovljah	razlika
kopač 82-36	60-64	21-71
učenc 76-76	55-33	21-43
vozač 71-16	50-02	21-14

Povišek vseh prejemkov bi znašal torej za trboveljske delavce z ozirom na današnje prejemke na dan pri samcih od 11 do 14 kron, pri oženjenih okoli 21 kron, kar znači okoli 30 % poviška. V tem povišku so všeti povišek temeljne plače, povišek draginskih doklade ter povišek v odškodnini za živila. Delavstvo se je s tem poviškom zadovoljilo. Trboveljska družba pa je izjavila, da bi podala svoje mnenje šele potem, ko bi se z vlado sporazumela zaradi povišanja cen premogu. Na predlog poverjenika Ribnikarja se je nato seja prekinila, da se vladni organi posvetujejo o nadaljnjem postopanju. Po tem posvetovanju je bila pozvana Trboveljska družba, da poda svojo izjavo k vladnemu predlogu, ki omogoča sporazumno rešitev stavke, ne da bi bilo treba povišati cene premogu ter v zadovoljstvo delavstva in družbe. Ravnatelj Skubic je izjavil v imenu družbe, da absolutno ne pristane na noben povišek mezde brez istočasnega povišanja cen premogu. Vlada je nato dala Trboveljski družbi možnost, da zavzame k vladnemu predlogu jutri popoldne svoje definitivno stališče. Sklep vlade je bil sporočen širši seji, nato pa pogajanja odložena.

Cehi in mi.

Praga, 30. dec. (Izvirno). Naš investitelj je izvedel z zanesljive strani, da je bil obisk bolgarskega ministrskega predsednika Stambolyskega v Pragi brez vsakega uspeha. Češkoslovaška vlada je odklonila posredovalno vlogo med Bolgarsko in Jugoslavijo, bodisi zaradi tega, da je vlada Stambolyskega preslaba, da bi zadušila iredentistično gibanje proti Jugoslaviji, bodisi zaradi tega, ker smatra, da Bolgarska odobrava to propagando proti Jugoslaviji. Češkoslovaško časopisje je že takoj v početku z velikim nezaupanjem sledilo misiji Stambolyskega v Pragi in je naglašalo, da je vsaka intervencija češkoslovaške vlade na korist Bolgarske izključena, in da bi moglo priti do češkega posredovanja le v tem slučaju, ako bi to želela tudi Jugoslovanska vlada. Češkoslovaška vlada, oziroma njena zunanja politika gravitira v zadnjem času močno proti Beogradu in Rimu. Zaradi rešitve reškega vprašanja bodo odpadla razna sporna vprašanja. Češkoslovaška želi, da pride med Italijo in Jugoslavijo do čim boljših političnih odnošajev. Zato se pričakuje, da bo potovanje grofa Stouze v Prago in nato sledeči Benešov obisk v Rimu mnogo pripomogel k razčiščenju razmer.

Radič v zagrebškem mestnem svetu.

Zagreb, 30. decembra. (Izv.) Včeraj se je vršila precej burna seja zagrebškega mestnega sveta o trimesečnem indennitetu. Zaključka še ni in se bo seja še nadaljevala. Na sejo je prišel tudi Stjepan Radič ki je bil pri zadnjih občinskih volitvah izvoljen v zagrebški mestni svet, pa mandata ni mogel vršiti, ker je bil v zaporu. Čim je prišel v posvetovalnico, se je oglašil k besedi. Zupan ga je pozval, naj prej položi prisego. Radič je izjavil, da prisego ne položi, nakar ga je zupan pozval, naj se odstrani. Nastala je vika, buka in preprij, iz katerega se je slišal Radičev glas, da se umakne samo brahijalni sili. Nato je izjavil, da položi prisego, če je tak zakon. Zupan je izjavil, da bo dogodek javil oblasti, in je sejo zaključil.

Domovinstvo in državljanstvo.

(Konec.)

Glasom § 2 uredbe o pridobitvi jugoslovanskega državljanstva morajo vsi tisti, ki so pridobili domovinsko pravico po 1. januarju 1910 na onem ozemlju bivše Avstrije, ki je pripadalo kraljevini SHS, postati državljani naše kraljevine le s pridobitvijo naše države. V to svrhu morajo vsi ti vložiti prošnje za državljanstvo do vseh 15. julija 1921 in sicer pri onem glavarstvu oz. magistratu, v katerem področju ima prosilec domovinsko pravico. Če te prošnje ne vložijo, ali če se njihova prošnja zavrne, pridobijo državljanstvo one države, v katere vzele so bili pristojni, preden so pridobili to pravico na ozemlju, kjer jo imajo sedaj.

Za tiste, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju, zasedenem po Italiji, teče ta enoletni rok šele od trenutka, ko se reši vprašanje naše državne meje proti Italiji torej od ratifikacije rapalske pogodbe.

O prošnjah za sprejem v državljanstvo odloča pokrajinska vlada, v katere področju ima prosilec domovinsko pravico. Prošnje se mora priložiti: 1.) izpoved o domovinstvu, 2.) krstni ali rojstni list, in sicer za tiste, ki niso dovršili 18. leto ter poročni list. 3.) izpoved o moralno-političnem vedenju. V prošnji mora prosilec tudi označiti, kam je bil pristojen, preden je pridobil današnjo domovinsko pravico.

Tisti, ki so stari nad 18 let in imajo domovinsko pravico na onem ozemlju avstrijskih dežel, ki ni prešlo v sestavo kraljevine SHS, in ki so po členu 70. saintgermanske mirovne pogodbe polnopravno postali ranunk, češki ali italijanski državljani, smejo v enem letu optirati za državljanstvo naše države, ako so imeli domovinsko pravico na katerenkoli ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije, katero je pripadlo naši kraljevini. Ta enoletni rok teče od dne 16. julija 1920. Prijavo o opciji za naše državljanstvo je vložiti pri onem glavarstvu oz. magistratu, v katerega področju so imeli prej svojo domovinsko pravico. Ako pa so imeli domovinsko pravico v eni izmed dežel, ki so sedaj prešle v sestavo naše kraljevine, samo sprito svojega službenega stališča (kot uradniki) velja njih opcija samo, ako jo odobri minister za notranje zadeve.

Tisti, ki so stari nad 18 let ter so srbskega, hrvatskega ali slovenskega plemena in jezika in imajo domovinsko pravico v eni izmed dežel, nekdanjih zastopanih v dunajskem državnem zboru, katere niso prešle v sestavo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, lahko postanejo državljani naše kraljevine, ako izjavijo v šestih mesecih, da želi to postati. Šestmesečni rok teče od 16. julija 1920, konča torej 16. januarja 1921. Za tiste, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju, zasedenem po Italiji, teče ta rok šele od dneva ratifikacije rapalske pogodbe.

Izjavo o opciji za naše državljanstvo je vložiti pri glavarstvu, oziroma magistratu, v katerega področju imajo stalno bivališče, izven kraljevine pa pri naših diplomatskih ali konzularnih zastopstvih. Izjavi se mora priložiti: 1.) dokaz o dosedanjih pristojnostih; 2.) krstni list (tudi za ženo in otroke), poročni list; 3.) izpoved o moralno-političnem vedenju; 4.) izjavo in event. dokaze, da mu je srbski, hrvatski ali slovenski jezik res materni jezik in da je temu jeziku resnično vešč; 5.) šolska spričevala; 6.) event. spričevala, da je bil član kake jugoslovanske organizacije.

Tisti, ki so stari nad 18 let in so postali naši državljani, ker so imeli domovinsko pravico v naši državi že 1. januarja 1910, in so to obdržali do 15. julija 1920, ter so nekdanji imeli domovinsko pravico na onem ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije, katero ni prešlo v sestavo naše kraljevine, smejo v enem letu optirati za državljanstvo one države, kateri je pripadlo ozemlje, kjer so bili nekdanji pristojni. Ta enoletni rok teče od 16. julija 1920. Te izjave za odpust iz našega državljanstva je vložiti pri pristojnem okrajnem glavarstvu, oziroma magistratu.

Tisti, ki so po plemenu in jeziku Nemci, Čehi, Slovaki, Poljaki, Rumuni, Italijani in Madžari, ki pa imajo domovinsko pravico v eni izmed dežel, zastopanih v bivšem dunajskem državnem zboru, ki so prešli v sestavo naše kraljevine, smejo v šestih mesecih optirati za državljanstvo.

Opcijsko pravico za pridobitev ali izgubo državljanstva naše kraljevine imajo vse samostojne osebe, ki so stare nad 18 let. Prošnja ali izjava moževa velja tudi za njegovo zakonsko neločeno ženo. Prošnja očetova, ali če ni več očeta, materina, se razprostira na njihovo zakonite ali legitimirane otroke, mlajše nego 18 let. Istotako prijavo nezakonske matere. Za takega, ki je pod skrbstvom, vložijo prošnjo njegov zakoniti zastopnik.

Ze vložena izjava se ne more več preklicati. Tisti, ki so optirali za tuje državljanstvo, se morajo po dvanajstih mesecih preseliti v državo, za katero so optirali ter smejo vzeti s seboj vse premičnine, nepremičnine pa lahko obdrže.

Vse prošnje, prijave in izjave, istotako vse priloge, izdane v ta namen, so oproščene pristojbin in davčin.

Ravnokar izdane „Službene Novine“ objavljajo dopolnilno uredbo od 23. decembra 1920, ki podaljšava šestmesečni rok za opcijo onih Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki imajo domovinsko pravico na teritoriji bivše avstrijske polovice A. O. monarhije, ki ni pripadla jugoslaviji in sicer: Za osebe, ki imajo stalno bivališče v Evropi, do 15. marca 1921, za osebe, ki stalno prebivajo izven Evrope, pa do 15. julija 1921. Ostala določila ostanejo neizpremenjena.

Politične beležke

— Ponovna Trumbićeva konferenca z Radićem. Kakor poroča „Pravda“, se bo dr. Trumbić dne 7. januarja ponovno sestel z Radićem v Zagrebu zaradi končnega sporazuma o Radićevi pristojnosti v konstituenti.

— D'Annunzio in Radić. K svojem poročilu o D'Annunzijevega načrtu, ki smo ga objavili včeraj, pristavlja „Edinost“: D'Annunzijeve načrte nas poučuje, da ima njegov sedanji neodoljivi upor kaj interesantno predgovodino, ki je pletla niti med reškim „povečnikom“ in vrhovnim glavarjem hrvatskih kmetov. Ne bi mogli trditi, da imata oba moči iste končne cilje. Ali duševnost jima je povsem enaka: naj propade vse, naj zajame plamen tudi lastne domove, naj požiga tudi najvišje interese lastnega naroda: samo da bo ustrezno mojim ambicijam in moji častihlepnosti! Tako sta se našla ta dva moča, dva eksterna — Velehrvat Radić in Veletalijan d'Annunzio — da dvigneta svet v Jugoslaviji in v Italiji iz tečajev, da bi potem kraljevala eden tu, drugi tam! In tisti general, ki naj bi tudi sodeloval in ki je bil v ta namen d'Annunzijeve gost na Reki? Kdo je, od kod prihaja, v čigavi službi? Ali vam ne uhaaja misel na habsburška rovarjenja? Čudni svatje so se našli pod isto ldejo. Ali ni, da bi moral peči vest tiste slovenske in hrvatske politike, ki so dajali in še dajejo Radićevim rovarjenjem moralniške opore? V kaki luči se jim mora videti Radićeva — republika? Za gori označeni načrt so se sporazumeli. D'Annunzio, Radić in habsburški agentje. Nič ne dene — to jih ne ženira — da bi hoteli vsak kaj drugega: D'Annunzio svojo veliko Italijo, ki ne bi dovoljevala veliki Hrvatski niti diha, Radić svojo „veliko hrvatsko“ republiko, a habsburški agentje, ki bi hoteli vzpostaviti habsburške monarhije, ogrožujočo Hrvate in Italijane.

— Italija in Grška. Francoski flet obojajo neodkritost italijske diplomacije z ozirom na dogodke v Atenih. Italija je sicer uradno izjavila, da ne more sodelovati v korakih, ki bi jih Anglija in Francija podvezli na Grškem, ker Italija ni podpisala sporazuma o protektoratu, vendar je dala v Parizu in Londonu zagotovila, da bo podpirala vsaka zavezniško akcijo. Toda komaj je Francija ustavila izplačilo posojila grški vladi, je že italijanski poslanik v Atenih posredoval pri vladi za grupo italijanskih finančnikov, ki so ponudili vladi posojilo v znesku 100 milijonov drahov. „Temps“ piše, da morata Anglija in Francija vsled nezanesljivosti Italije v grškem vprašanju zavzeti svoje stališče, ker bi sicer Italija mogla pokvariti vsak načrt, ki bi ga hoteli Francija in Anglija izvajati napram Grški.

— Iz propadajoče Avstrije. Štajerska dežela se nahaja na robu gospodarskega prepada. Deželni zbor je sklenil razpisati posojilo 300 milijonov, da omogoči nadaljevanje uprave. — Carigrad ostane Turčiji. Kakor se iz Londona brzojavno poroča, je Lloyd George izjavil, da ostane Carigrad Turčiji, da pa bodo Dardanele internacionalizirane in postavljene pod kontrolo Anglije, Francije in Italije.

— Francoski socialistični kongres v Toursu se je z 3252 glasovi od 4770 izrekel za priklonitev k lili. internacionali.

Prosvefa.

— „Popotnik“. Naša pedagoška revija je posvetila svojo 12. številko našemu pedagogu V. Bežku. Tragična smrt tega marljivega, delavnega in nardarjenega moža je že lani vzbudila mnogo sočutja med nami. Njegovi učenci in prijatelji so torej izpolnili svojo dolžnost, da so pojasnili njegovo delo in življenje v posebni številki „Popotnika“. Številko je uredil profesor Ozvald. „Popotnik“ sploh spada med naše najvažnejše revije in je le škoda, da je izven učiteljskih krogov tako malo znan, kajti vprašanje šole in vzgoje je za nas tako važno, da bi se morali zanj vsi zanimati.

— Recitacijski večer prirede v petek dne 7. januarja v veliki dvorani Mestnega doma Marja Zorčeva, Bipah in Melihar na korist dijaških zadrug v Pragi in na Duraju. Na sporedu so: Zupančič, Cankar, Pugalj, Bezruč, Golar, Gradnik, Fran Albrecht. Podrobnosti še objavljamo.

— Gledališča na Jesenicah. „Dramatični klub na Jesenicah“ uprizaro na novega leta dan v dvorani pri „Jeleni“ velebazno veseligrsko poljskega pisatelja Mihaela Baluckega „Težke ribe“, ki je stalno na repertoarju vseh slovenskih gledališč. Igra, ki vzbuja salve smeha, se ponavlja v nedeljo dne 2. januarja 1921 ob 3. uri popoldne.

— Umetniški almanah. V mesecu marcu prihodnjega leta bo prišlo umetniško odeljenje ministrstva prosveze z izdajanjem velikega almanaha, ki bo izhajal štirikrat na leto ter so havi z vsemi pojavi naših sodobnih umetnosti.

— Organizacija filharmonije v Beogradu. Vsled iniciative umetniškega odeljenja so se v Beogradu pričela dela za ustanovitev filharmonije.

Sokolski vestnik.

sv Silvestrov večer Sokola I. se vrši danes ob 20. uri v dvorani Mestnega doma. Na sporedu je: godba, petje, teledruga, komični nastopi, nagovor, alegorija, ples. Vstopnina: za člano sokolskih društev proti izkaznici 10 K, za nečlane 20 K. K obilni udeležbi vabi odbor. Zdravo! (k.)

sv Sokol v Škofji Loki ima svoj redni letni občni zbor dne 6. januarja 1921 ob 14. uri na Štemarjih z običajnim dnevnim redom. Zdravo!

Domače vesti.

Ljubljana, 30. decembra.

Naročnina „Jutra“ za leto 1921 znaša:

mesečno 15 K
četrtletno 45 K
polletno 90 K
celoletno 180 K
inozemst., letno 400 K

Novi naročniki dobe na željo ponatise dotlej izišlega romana

* P. n. naročnikom Jutra, ki zahtevajo ves doslej izišli roman, vkladno poročamo, da so nam nekatere številke popolnoma prešle. Radi vidnega popravčavanja bo uprava dala po novem letu še enkrat ponatisniti ves dotlej izišli roman. Prosimo tedaj potrpljenja.

sv Sokolski koledar. Pozivljamo vsa društva, da javijo Savezu takoj številne naročnikov sokolskega koledarja. Bratje, širite med članstvom sokolski tisk! nabirajte naročnike za „Sokolski Glasnik“ pri katerem bo velike važnosti tehniška priloga. Vsako društvo bi moralo za sokolske časopise določiti letno gotovo vsoto ter jih brezplačno razdeliti med članstvom. Širite „Sokolika“ med naročniki! Od vas samih je odvisno, kakšen naraščaj si vzgojite. Vsako društvo mora naročiti po več izvodov „Sokolika“ ter ga širiti med svojim naraščajem. Skrbite za sokolske knjižnice pri društvih. Savez ima v zalogi mnogo prepotrebnihih sokolskih knjig, ki bi jih moralo imeti vsako društvo. Bratje! Na delo za sokolski tisk!

sv „Sokolik“ št. 9. in 10. je ravnokar izšel z bogato vsebino. Med drugim opozarjamo vsa društva zlasti na nove proste vaje za moški in ženski naraščaj in vaje s palicami za moško dečo, ki so bvezne za vsa društva v letu 1921. Pozivljamo vsa bratska društva, da takoj naroče po več izvodov „Sokolika“ in pobirajo naročnike med naraščajem in člani. Z novim letom začne izhajati nov letnik „Sokolika“, ki bo stal letno 30 K. Naroča se pri upravnistvu „Sokolika“ v Ljubliani, Učiteljska tiskarna.

Sport in turistika.

sv Klub rolesarjev in motociklistov Jutrija“ priredi v petek ob 20. uri zvečer v gostilni „Lozar“ na Sv. Jakobu irgu družinski Silvestrov večer s prostozabavo in sodelovanjem salonskega orkestra. Vstop vsakomur prost.

sv Zinski sport v Bohinju in na Bledu. Sankališča v Bohinju in na Bledu se urejena in vsak dan uporabljuje. Smuka in saninec sta v Bohinju in na Bledu izvrstna ter vremena ni soditi po ljubljanskih razmerah. V Bohinjski Bistrici se prične smučski tečaj za začetnike dne 3. januarja p. t., ki bo trajal skozi 14 dni. Na snegu leži led debel srez. Iz Bleda se nam poroča tudi, da je jezero pomrznilo in da so v Zaki, t. j. pod Osojnico na ju gozopadni strani jezera že lahko brez skrbi drsa. Za Novo leto bo preskrbljena najbrže tudi godba na jezeru. Točnejša poročila slede še jutri.

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

Na mizi je našel tudi škafijo Henry Clay, in go obedu — ali večerji? — si je zapalil smodnik in prežvel nekaj ur v naslanjaču, zatopljen v globoka razmišljanja. Okrog polnoči ga je besnost zopet popadla, poskočil je, vihtel pesti proti nevidnemu sovražniku in tulil: Dajte mi ga, prokletega Vašega profesorja, da ga naučim, kako je treba postopati s krščanskim človekom! Pridite, strahopetna banda! Pridite, če imate kaj poguma!

Jedina posledica tega je bila, da je luč pomembno zamigotala. Isaacs, ki se je zelo bal teme, je nato takoj utihnil in kmalu potem zaspal na chaiselongui.

Dobro jutro je videl, da so mu postavili v sobo vodo, toaletne predmete in delikaten zajutrek. Druga sledu o zločincih ni bilo. Ko se je Isaacs najedel, se je zopet zatopil v svoja razmišljanja. Pri tem se je neprestano sprehajal po sobi gor in dol. Kako? Kdo? Zakaj? Tako so

prežvekovali njegovi možgani. Profesor... Kakšen profesor? Nobenega profesorja ne poznam! Šele okrog 12. ure si je Isaacs domislil in planil: Pač, saj poznam nekega profesorja! Kako se že zove oni individvij iz Monte Carla? Tisti, ki sem mu prodal delnice Digamma družbe? — Profesor Pelotard. Ali naj bi to bil on? Ali je to mogoče? Isaacs si je tako dolgo stavil to vprašanje, dokler si ni v mislih sam odgovarjal: Seveda za vraga je to on. Kdo naj bi pa bil? In skoraj isti hip, ko je Isaacs imel gotovost, da je uganil pravega, so se začeli koraki, vrata se odpro, in v sobo stopi možakar, ki se čisto neprevidno obrne s hrbtom proti Isaacsu ter zaklene vrata od znotraj. Ko se okrene, vsklikne Isaacs presenečeno in omahne v klubski naslanjač.

Pred seboj zagleda namreč samega sebe.

V prihodnjem trenotku pa je Isaacs že zopet poskočil in se besno zaletel pred došleca: Kdo za vraga ste Vi? Ali ste Vi profesor Pelotard? Došlec ga ogleduje začudeno in odgovori: „Kako izvolite? Jaz sem Ernest Isaacs, član londonske borze.“

„Vi? Nesmisel!“ je tulil Isaacs. „V takšni maskeri, s katero ne mo-

rete prevariti niti cestnega pometalca!“ „Kaj?“ odgovori tujec z izrazom največjega začudenja. „Niti cestnega pometalca? Ko je vendar cela borza verjela v to maskero.“ — „Borza?“ ponovi Isaacs in pobledi. „Kaj ste delali v tej maskeri na borzi, podli goljuf!“ „Nič posebnega, gospod Isaacs, vsekakor pa nekaj, kar boste gotovo odobraval.“ „Ven z besedo!“ je rjul Isaacs. „Kaj ste storili?“ Tujec je kakor nehoti odstopil za korak in odgovoril: „Kupil sem vse akcije Digamma-družbe.“ S stisnjenimi pestmi se je Isaacs zagnal proti njemu in vriščal: „Blede se mu! Zblaznel je! Z norcem sem zaklenjen v sobo! Vse akcije Digamma-družbe... družba ima 15.000 delnic!“ — „Kupil sem jih vse“, mirno odgovori tujec, in Isaacs zopet omahne v svoj naslanjač, kakor zalet z balom. „In po prav dobrem kurzu“, nadaljuje mirno in zamišljeno, „po šest funtov za delnico.“ Debele solze so začele polzeti po Isaacsovih licih: „Mož je blazen! Šestkrat petinajst tisoč!“ Možgani so mu kar začeli migotati, ko je hotel pojmiti to svoto.

„Pomeniva se nekoliko, gospod Isaacs“, mu predlaga sedaj njegov mučilec in sede. „Razjasniva se in

videli boste, da odobrivate moje dejanje.“ Ko ga je Isaacs gledal s plamenim pogledom, si je došlec mirno prižgal cigareto in nadaljeval:

„Ko ste že uganili, Vam rad priznam, da sem profesor Pelotard, na Vašo uslugo, gospod Isaacs. Spominjali se boste, da sva se spoznala v Monte Carlu, kjer ste bili tako ljubezni, da ste me povabili na skupen diner. Pri tem ste hvalili Digamma-delnice in ker sem sedel pri Vaši mizi in verjel v Vašo poštenost in odkritost, sem kupil Vaših 500 delnic. Po povratku v Anglijo nisem hotel poslušati govorice, ki so se širile o Vaši družbi, ker sem bil popolnoma prepričan, da ste poštenjak, gospod Isaacs, kakor Brutus. Mislite si moje začudenje, ko sem včeraj zjutraj videl v časopisih, da je Digamma-družba, v katero ste stavili tolike nade, na robu propada in da je navadna goljufija, kakor trdijo hudobni jeziki. Vprašal sem svojega bankirja, kaj misli o delnicah. Potrdil mi je da je družba v obupnem položaju in da je njena rešitev mogoča le, če se zavzame zanjo katera koli znana oseba. Takoj sem mislil na Vas, gospod Isaacs. Gospod Isaacs, tako sem si mislil, je pravi, on veruje v družbo in on je njen so-

ustanovnik. Toda kaj naj storim? Če grem k Isaacsu, ga najdem gotovo preobloženega z raznimi posli in če mu tudi razložim svojo željo, mi bo odgovoril: Moj bog, na to pa res nimam časa misliti, jaz imam vedno več želez v ognju. Vkljub temu sem pa bil prepričan, da boste posredovali in rešili družbo, samo če bi imeli dovolj miru in časa, da premislite vso zadevo. Miru in časa, da to potrebuje gospod Isaacs. Zato sem Vas včeraj tako brez vseh ceremonij dal odpeljati na miren kraj. Upam, da ste se še razmeroma precej dobro počutili.

En bien, gospod Isaacs, oskrbel sem Vam udobno stanovanje in prenočišče nocoj, in upal sem, da si smem isto dovoliti pod Vašo streho. Zato sem se podal na Vaš dom, kjer so me sprejeli z največjo ljubeznostjo. Saj se morda spominjate, da je celo Vaša prijateljica, gospodična Bellova, zapazila neko sličnost med nama. Pomagal sem še nekoliko s svojo umetnostjo, je-li, in vse se je godilo na mojo največjo zadovoljnost. Vaša vina so izvrstna, zlasti Vaš Lafitte, a propos, kako Vam je teknil moj Clos Vougeot? Redka znamka, če smem to sam reči.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarstvo.

ra, ki je tako nespretno izvršil po-
verjeno mu nalogo. Obesili so ga na
prvo kljuko. Naslednik mu bo «No-
vi čas», za katerega v naprej odkla-
njajo odgovornost s tem, da ga pro-
glašajo za glasilo «kristiansko-soci-
talnega delavstva».

* Celjska nemška «Cillier Zeitung»
bo po Novem letu izhajala po tri-
krat na teden, v doglednem času pa
postane celo dnevnik, ki naj bi delal
konkurenco «Marburger Zeitungu»,
katere lojalna pisava celjskim nem-
čurjem ni pogodu. Zanimivo je, da
je celjski listič za dunajsko službo
stopil v zvezo z znano židovsko ko-
respondenco Herzog. Ker je «Cillier
Zeitung» silno pasivna, je jasno, da
jo morajo podpirati razna nemška
industrijska in trgovska podjetja, ki
so pa toliko previdna, da že rajše
inserirajo po drugih listih.

* Uredba proti štrajkom v rudnikih.
Kakor se nam je že brzojavno poroča-
lo, je ministrstvo za šume in rudnike
izdalo uredbo, kako se ima postopati v
slučajih nereda, štrajka in pobune v
rudnikih naše kraljevine. V tej naredbi
se predvideva možnost militariziranja
rudnikov; uvede se vojnosedno postopa-
nje za storjeno krivdo. Vsi rudarski de-
lavci od izpolnjenega 18. do dovršene-
ga 50. leta, so obvezani vojne rudar-
ske komande brez oziroma na to, ali so
služili v armadi ali ne. Ono rudarsko
osebje, ki v slučaju poziva na vojaško
vajo nastopi službo, dobiva svojo pre-
jajno plačo, dočim se sodno postopa
proti onim, ki bi se ne odzvali pozivu.
V svrhu pomoči državnim organom za
vzdrževanje reda, dela in varnosti v
rudnikih, se bo izkoristila tudi prosto-
voljna pomoč državljanov, organizirana
od ministrstva za šume in rudnike
ter ministrstva notranjih del. Za dobo,
dokler vrši službo v rudnikih, dobivajo
člani prostovoljne organizacije plačo.
Ta naredba je stopila v veljavo.

* Iz našega novinstva. Glavno gla-
silo SLS, «Slovenec», preneha z novim
letom izhajati kot jutranji list ter ga
bodo izdajali opoldne.

* Kultura tobaka v Sloveniji. Kakor
razglasa uprava državnih monopolov,
se bo poskušalo kulturo tobaka razširi-
ti tudi na slovenske pokrajine. Za go-
jenje tobaka sta določena na Kranjs-
kem politična okraja Črnomelj in No-
vo mesto, na Štajerskem konjiški, celj-
ski, brežiški, ptujski, mariborski in lju-
bljanski okraj ter celo prekmurje. Vsak
procent se mora zavezati, da bo
vzgojil najmanj 2.000 tobačnih stebel.
Gojitev tobaka v krajih, ki niso za to
določeni, pa je dovoljeno le tedaj, ako
se izpolnijo zakoniti pogoji in če v to
prilovi uprava monopolov. Odkupna
cena tobaka je za Slovenijo in Prek-
murje določena tako-le: za izredno
kvaliteto po 7 dinarjev za kilogram s
100 % draginske doklade, pridelke
prve vrste kilogram 5 dinarjev, druge
vrste kilogram 3 dinarjev, tretje vrste
kilogram 2 dinarja in pridelke četrte
vrste kilogram 1-50 dinarja — za vse
vrste pa še 100 % draginske doklade.

* Poup v cilici se prične s prihod-
njim šolskim letom na naših ljudskih
šolah že v drugem razredu ljudskih
šol. Učitelji so dolžni priučiti se cilici
do septembra meseca prihodnjega
leta v toliki meri, da bodo mogli šol-
ske otroke poučevati.

* Nove častniške uniforme. Kakor se
nam poroča iz Beograda, je dovolila
država 5 milijonov dinarjev posojila
za nabavo enotne uniforme za naš čast-
niški zbor. Blago za nove uniforme bo
v kratkem dospelo v Beograd in se bo
lahko v obrok odplačevalo.

* Predlog za amnestijo. Kakor se za-
grebškemu časopisu iz Beograda po-
roča, namenjajo nekateri narodni po-
slanci predlagati vladi, da se izda am-
nestija za § 85. v svrhu, da sedaj, ko
se bo razpravljalo o ustavi, prenehajo
medsebojne obdolžitve.

* Bosensko časopisje po volitvah.
Organ jugoslovanske muslimanske or-
ganizacije «Pravda» bo izhajal po no-
vem letu kot dnevnik. «Jugoslavija»,
glasilo Hrvatske pučke stranke, bo od-
slej izhajala baje samo dvakrat na te-
den. Čokorilova «Srpska Zora» je
ugasnila.

* Bolniška blagajna mestnih name-
ščenecv ljubljanskih bo začela s 1. ja-
nuarjem 1921 posloovati. Ker del za
zavarovanje v pošte prihajajočih oseb,
zlasti vpokojencev, vdov in sirot o bla-
gajni še ni poučenih, opozarja načel-
stvo, naj se vsakdo izmed njih, kadar
bo potreboval zdravniške pomoči ali
informacij, zgleda pri blagajničnem
tajniku g. Kolesi (mestni tržni in poli-
cijski urad, III. nadstropje), če pa te-
ga ne bi bilo, pa pri načelniku doktor
Vrančiču (obratni oddelek, I. nadstr.).

* Za naše dijake. Politično in gospo-
darsko društvo za šentpeterski in ko-
lodvorski okraj v Ljubljani je na svo-
jem večerajšem sestanku sklenilo, na-
kloniti slovenskemu dijaštvu novoletno
darilo in to dijaštvu v Pragi 2000 K,
dijaštvu v Brnu in v Ljubljani pa po
1000 K.

* **Jadranska banka v Ljubljani** je
poslala ljubljanskemu policijskemu ra-
vnanstvu 12.000 kron kot novoletno
nagrado za policijske varnostne stra-
žnike in policijske agente v Ljubljani.
* Mestna blagajna ljubljanska bo
zaradi zbiranja srečk mestnega loto-
rijskega posojila dne 3., 4. in 5. janua-
rja 1921 za promet s strankami za-
prta.

* **Oskrbnina v naših bolnicah.** Od
1. januarja 1921 dalje do preklica zna-
ša oskrbnina v ljubljanski bolnici v
III. razredu 35, v II. razredu 120 in
v I. razredu 200 kron dnevno. V Mari-
boru in Celju III. razred 30, II. razred
120, I. razred 200 kron, v bolnicah v
Slovenjgradu, Brezicah, Ptuj in v
Murski Soboti III. razred 25, II. raz-
red 100, I. razred 150 kron; v blazni-
ci na Studencu III. razred 25, II. raz-
red 60 in I. razred 100 kron dnevno.

* **Zrakoplov se opazovali na sredi**
večer od polnočnice idóci na Brdu, št.
Vidu in Dobu pri Domžalah od 12.
ure 45 min. do 1 ure pop. Plul je v
smeri severovzhoda proti jugozahodu.
Nad Brdom je plul v višini 500 m in
se proti Ljubljani dvigal. V jaeni me-
sečini se je opazilo, da se je imel bo-
riti s precej močnim vetrom. Bil je
najbrže lažje prevencijence špa «Cit-
ta di Ferrara». Sumiti je, da si je re-
ški norec dovolil nam na ta način vo-
siti vesel Božič.

* **Umrli je voditelj tržaških socia-**
listov Giovanni Oliva, bivši državni
poslanec v dunajskem državnem
zboru in ustanovitelj socialističnega
glasila «Laboratore».

* **Za invalidski dom v Celju** je dr-
žava kupila takozvano šemalno vo-
jašnico za 750.000 kron. Vojašnica
se preuredi v invalidsko zavetišče,
v katerem bo tudi invalidska šola.

* **Nova slovenska trgovina v Celju.**
Ludovik Petek in Stanko Pečovnik
sta prevzela trgovino trgovca
Antona Dimetza v Cankarjevi ulici
v Celju. Slovenska trgovina v Celju
se sploh jako lepo razvija.

* **Umrli je 28. t. m. v Celju upoko-**
jeni uradnik Miha Koračin, star
63 let.

* **Na celjski mestni osnovni šoli**
je bilo zlasti po prizadevanju gospe
dr. Kalanove, ki je nabrala v to svr-
ho več tisoč kron, obdarovanih za
Božič približno 200 otrok z obleko
in obuvalom.

* **Danes Silvestrov večer** «Ljub-
ljanskega Zvona» v vseh zgornjih
prostorih Narodnega doma. Kdor
želi dobre volje počakati novo leto,
naj pride!

* **Veliko predpustno veselico** prirede
magistratni nižji uslužbenci dne 8. ja-
nuarja 1921 ob pol osmi uri zvečer v
vseh zgornjih prostorih Narodnega
doma.

* **Koncert v dvorani hotela «Tivoli»**
v nedeljo dne 2. januarja 1921 od 15.
do 22. ure. Izvrstna kuhinja. Pristna
vina. Zmerne cene. Dobra postrežba.
Vstopnina 2 K.

* **Z južnega kolodvora.** Južna želez-
nica je začela podirati one smrdljive,
med glavnim kolodvorskim poslopjem
in skladišči ležeče barake, kamor so
med vojno gonili vojake kot živino.

* **Silvestrovska statistika.** Ljubljans-
ka policija je izdala 110 dovolilnic
raznim javnim lokalom, da smejo biti
odprti čez policijsko uro, najpozneje
do dveh zjutraj. Lanske leto je bilo iz-
danih 252 dovolilnic.

* **Ovadeb zaradi prestopka proti**
zglasitnim predpisom. Ljubljanska po-
licija je danes pri državnem pravdi-
ništvu vložila nad 15 ovadb proti raz-
nim strankam, ki ne priglajajo, oziro-
ma odlašajo svojih podnajemnikov.

* **Od Gorice do Beograda.** Nesrečno
naključje je hotelo, da je natak Fran
Zoran postal «skifalec». Iz Kočerja se
je pripeljal v Ljubljano, v denarnici
40 dolarjev, ki mu jih je bil dal neki
kočevski kmetič v izmenjavo. V Ljub-
ljani je kot «tih pijanček» začel popi-
vati od gostilne do gostilne. Zjutraj,
dne 30. oktobra t. l., se je prebudil na
hladni klopi v Zvezdi. Bil je popoln-
oma suh. Vest ga je zepekla. Pri neki
gospet je dobil še 80 K in hajdi preko
demarkacijske črte v solčno Gorico,
od tam v Trst, Reko, Sušak, Zagreb,
Sisek in slednjič v Beograd. Nikjer ni
bilo obstanka. Dne 27. decembra, po
dolgem potovanju, se je Zoran povrnil
v Ljubljano, kjer se je spokorno javil
«poklicani» oblasti.

* **Samomor.** V mizarški delavnici
tvrdke Bonač se je danes okoli 3
popoldne obesil mizar-beguncer Mi-
hael Kogoj, stanujoč na Karolinski
zemlji št. 26. Pozvani zdravnik je
poskušal nesrečnika ohraniti pri živ-
ljenju, a bilo je prepozno. Kogoj je
bil zelo marljiv delavec. Zapušča
ženo in nedoročeno sht. Vzrok sa-
momora ni znan.

Projekt novega zakona o delavskem, bolniškem in nezdodnem zavarovanju.

Socialno-zavarovalna zakonodaja je
za razvoj narodnega gospodarstva iz-
redne važnosti. Skrb države za pro-
duktivne sile za slučaj bolezni, nez-
gode, invaliditete in starosti ni samo
zahteva humanitete, socialnega ču-
tenja in pravičnosti, ampak je nujna go-
spodarska potreba; ona mora vsem
produktivnim slojem dati zakonito za-
jamčene pravice. Države so ustvarile
nov tip zakonodaje, po katerem pre-
vzame država skrb za delavca v tež-
kih slučajih življenja, ko si delavec
sam več pomagati ne more.

Države so ustvarile socialno-zavaro-
valne zakone v namenu, da koristijo
splošni gospodarski moči države. U-
vodle so oblikovale delavsko zavarova-
nje. Eksekutivno zavarovanju so dr-
žave dale v roke neposrednim intere-
sentom: delavcu in delodajalcu. Prin-
cip avtonomne uprave je obveljal. No-
sile socialnega zavarovanja so upravl-
ljali samostojno pod večjo ali manjšo
državno kontrolo. To načelo je v so-
cialnem zavarovanju potrebuo in ko-
ristno. Paritetno zastopstvo interesen-
tov, ki edini ali vsaj v glavnem krije-
jo stroške in izdatke, je umljiva za-
hteva.

Socialne boje, katere je vedlo delav-
stvo, gesla razrednega boja, materiali-
stično hrepenenje po moči, vse to se je
zaneslo tudi v socialne zavarovalne za-
vode. Nekateri stranki so pri nas z
vsemi mogočimi sredstvi skušale do-
biti upravo izključno v svoje roke, da
bi ustvarile iz zavodov strankarsko-po-
litične trdnjave, nekaj kader politič-
nih pristašev in agitatorjev. Ta igra
je nevarna vsaki zdravi upravi, nevar-
na pa v povečani meri upravi social-
nih zavodov, ki naj bi bili vzgled de-
mokratične, socialno pravične uprave,
ki naj ne ščitijo osebnih in strankar-
skih interesov, ampak interese sploš-
nosti.

V ministrstvu za socialno politiko se
izdeluje nov zakon o delavskem, bol-
niškem in nezdodnem zavarovanju. Po
tem zak. načrtu je predviden središnji
urad, ki izvršuje za vso državo zavar-
ovanje. Posle potom decentraliziranih okrožnih
uradov. Odredba pravi, da so upravni
organi: glavna skupščina, ravnanst-
vo in nadzorovalni odbor. Kdor ima
moč v teh organih, ta ima moč nad
zavarovanci in delodajalci, ta more to
moč izrabiti v politične namene. Glav-
na skupščina središnjega urada je so-
stavljena paritetno, njene delegate vo-
lijo zavarovani člani in delodajalci na
glavnih skupščinah okrožnih uradov.
Glavne skupščine okrožnih uradov ob-
stojajo iz dveh tretjin delavskih za-
stopnikov in iz ene tretjine zastopni-
kov delodajalcev. Tu je torej eni sku-
pini interesentov zagotovljena premoč.

Predvideni okrožni urad bi bil po
tej naredbi v celji stavbi socialnega za-
varovanja najvažnejši del. Okrožni
urad — za celo Slovenijo bi bila naj-
brže dva taka urada — bi s svojim po-
slovanjem prišel v najbližji stik z de-
lavci in delodajalci, tu bodo predvsem
koncentrirani interesi delavcev, pa
tudi delodajalcev. — Višje instance so
odmaknjene neposrednemu stiku z
ljudstvom. Okrožni urad bo zbiral ma-
terial, ki bo merodajen za ukrepe sre-
dišnjega urada. Neposredno kontrolo
nad delodajalci bo imel okrožni urad,
ta bo kontroliral varnostne naprave in
zdravstvene razmere v delavnicah, iz-
vrševanje predpisov in ukrepov tega ura-
da in obrtnih oblasti.

Okrožni urad je javen zavod in or-
gan središnjega urada in ima pravico
razpolagati z gotovim delom letnega
prebitka na podlagi sklepa okrožne
glavne skupščine.

Jasno je, da bo oni del interesentov,
ki ima v rokah upravo nižjih organov
socialno zavarovalnih zavodov, imel
močan vpliv na upravo in ukrepe cen-
tralnega organa. Resni socialni politiki
pa, ki v svojih kritičnih razmotiranjih
iščejo napake dosedanjih socialno za-
varovalnih zakonov, so soglasnega
mnenja, da je izrabljanje socialno za-
varovalnih naprav v strankarske na-
mene celemu zavarovanju škodovalo.
Socialne naprave morajo biti za cel
narod — ne pa za posamezne stranke.
Da se onemogoči strankarstvo, naj bo
nov volilni red tak, da bodo vsi intere-
senti enako zastopani, tako da bo vsa-
ka zloraba zavarovalnice v strankar-
ske svrhe nemogoča.

— 0 —
* **Izprememba naziva.** Parobrodar-
ska družba «Ungaro-Croata», ki je po
londonski pogodbi s svojim plovnim
parkom pripadla Jugoslaviji, spremeni
svoj dosedanj naziv v «Jugoslovanska
paroplovna družba».

* **Nacionalizacija sladkorne tovar-
nice.** Anglo-madžarska sladkorna tovar-
nica v Červenci v Bači se je naciona-
lizirala in se izpremenila v «Červenško
sečernarno d. d.» Za ravnatelja je bil
imenovan inž. Oros.

= «Petovica», usnjarska industrija.
Vlada je odobrila pravila te usnjars-
ke delniške družbe na Bregu pri Ptuj-
ju, katero so ustanovili domačini v
družbi z ljubljansko kreditno banko.
Mariborsko eskomptno banko in Hr-
vatsko trgovsko banko v Zagrebu.
Podjetje združuje vse panoge usnjars-
ke industrije od strojenja sirove kože
do najfinjšega usnjenega izdelka. Iz-
delovali se bodo čevlji, gamaše, tor-
bice, fina galanterija in kovčegi. To-
varna bo prodajala na debelo in na
drobno. Delniška glavnica znaša 25
milijonov kron in je od te glavnice 16
milijonov kron že vplačanih, oziroma
kritih s prevzetimi tovarne za usnje.
Ostalih 9 milijonov kron se bode v krat-
kem evitilo.

= **Sladkorna industrija v Avstriji.**
Avstrijci stavijo dve sladkorni tovarni,
eno v Schärdingu in eno pri Gradcu.
Tovarni bosta baje tako obsežni, da
bosta lahko kriji avstrijsko potrebo. V-
prašanje premoaga hočejo rešiti z elek-
trifikacijo tovarn.

= **Priglasitev zasebnih žrebcev radi**
licenciranja. Na podstavi zakonitih
predpisov se razglša, da morajo last-
niki žrebcev, ki stanujejo v mestnem
okrožju ljubljanskem in hočejo v pri-
hodnji spuštalni dobi spuščati svoje
žrebce za plemenitev tujih kobil, pri-
glasiti te žrebce najpozneje do 15. ja-
nuarja 1921 pri mestnem magistratu
(gospodarskem uradu) v Ljubljani.
Žrebce je priglasiti pisмено ali ustne-
no ter obenem naznaniati: a) ime, pri-
imek in bivališče žrebčevega lastnika,
b) pasmo in rod, starost in barvo, ka-
kor tudi stajališče žrebčeve.

= **Slavbeni zakon.** V ministrstvu za
javna dela v Beogradu je pričela z
delom posebna komisija, ki ima nalog,
izdelati enotni stavbeni zakon za vso
kraljevino. Zakon bo posvečal posebno
pažnjo tehničnim, socialnim in higi-
eničnim potrebam stavb.

= **Likvidacija Avstro-ogrskih banke.**
Uradno se javlja: Reparačijska komi-
sija je po zaslišanju treh likvidatorjev
Avstro-ogrskih banke in zastopnikov
avstrijske sekcije reparačijske komisije
ter guvernerja Avstro-ogrskih banke
naročila likvidatorjem, naj skličejo na
dne 10. januarja prihodnjega leta na
Dunaju zborovanje in naj odpošljejo
v komisijo enega ali več članov, ki bo-
do imeli potrebna pooblastila. Povab-
ljeni bodo: 1.) zastopniki upnikov,
vključno onih iz prejšnje dualistične
monarhije in onih držav, katerim je
pripadel kak del avstro-ogrškega ozem-
lja; 2.) zastopniki Avstro-ogrskih ban-
ke in 3.) zastopniki avstrijske in mad-
žarske vlade. Vsi zainteresirani deli z
zastopniki upnikov in nevtralnih dežel
vred bodo razpravljali o splošnem po-
ložaju.

= **Pogajanja za trgovsko pogodbo**
z Nemčijo. Pogajanja za trgovsko po-
godbo z Nemčijo, ki so se začela že
pred daljšim časom v trgovinskem mi-
nistrstvu, niso imela do sedaj nobene-
ga rezultata. Na konferencah med na-
šimi in nemškimi delegati so pretresali
samo vprašanje, na kak način naj se
sklene dogovor. Možnost, da se sklene
carinaka pogodba, za katero se nemški
delegati posebno potegujejo, je za en-
krat popolnoma izključena, ker name-
rava ministrstvo take pogodbe sklepate
najprej z zavezniškimi državami. Po-
godba z Nemčijo bi se imela skleniti
na podlagi svobodne trgovine. Ako bo-
do pogajanja tekla ugodno, se bodo
najbrže podaljšala za deset do petnajst
dni. Predsednik naše delegacije je dr.
Mirko Popović, drugi delegat je Mi-
lan Todorović, načelnik trgovinskega
ministrstva, tretji pa Sava Lukič, ravnatelj
carinske direkcije. Prideljeno
jim je potrebno število strokovnjakov,
katere so delegirala vsa ministrstva, ki
so interesirana na pogodbi.

Proti izseljevanju. Čehoslovanska
vlada pripravlja v svrhu prepreče-
nja vedno bolj naraščajočega izse-
ljevanja v Ameriko poseben izselje-
valni zakon. Vrh tega se ustanove po
raznih krajih izseljeniški uradi, ki
bodo varovali izseljence pred brez-
vestnim izseljevanjem s strani raznih
izseljeniških agencij.

= **Izenačenje uradniških plač v**
Nemčiji. V nemškem parlamentu je bil
sprejet zakon, po katerem uradniki in
uslužbenci posameznih zveznih držav,
okrajev, občin in drugih javno-pravnih
korporacij ne sme imeti večje plače
kakor državni uradniki. Finančni mi-
nister je zakon branil s tem, da se dr-

žava ne sme tistim poseči ljudi v
avtonomne pravice dežel in občin, ka-
dar je treba ozdravljati državne fi-
nance. Istočasno je bila sprejeta tudi
nova uradniška službena pragmatika.

= **Brezposelnost v Angliji.** Anglija
pravičljiva težko gospodarsko krizo. So-
cialno-politična posledica je vedno na-
rašajoča brezposelnost, ki je po urad-
nih vesteh dosegla 540.000 delavcev
in delavk. Resnična številka brezposel-
nih dosega milijon. Samo v Londonu
je preko 100.000 brezposelnih. Zava-
rovanje za slučaj brezposelnosti ne nu-
di zadostne pomoči. Po novem zakonu,
zavaruje 12,5 milijonov delavcev, dobi
vsak možni delavec na teden brezpo-
selne podpore 15 šilingov, ženske pa
12, kar je premalo za življenje. Po-
sebnost težak problem tvori vprašanje
podpore in zaposlenosti bivših voja-
kov, ki so izročeni največji bedi in so
to večinoma nekvalficirani delavci.

= **Nemški konzulat v Trstu.** Nem-
čija je ustanovila svoj konzulat v Tr-
stu, Via S. Nicolò 27.

= **Carina v Italiji.** Italijanska vlada
je zvišala nadavek (ažio) na vse car-
inske postavke od 100 na 150 odstot-
kov.

Borza 30. decembra

Zagreb. Radi izbruha generalnega
štrajka borza danes ni poslovala. Bilo
je le nekoliko prometa izven borze.
Tečaj se se večinoma vzdržal na več-
rjšnji višini, le dolar je poskočil od
149 na 152, Dunaj pa je zopet padel
in so se napravili zaključki po 22 do
24.

Dunaj, devize: Zagreb 409 do 413,
Berlin 914 do 920, Budimpešta 109.25
do 111.25, Bukarešta 810 do 820, Mi-
lan 2225 do 2245, Newyork 668 do
672, Pariz 3895—3925, Praga 740.50
do 746.50, Sofija 705 do 715, Varšava
94 do 96, Zürich 10175 do 10225. Va-
lute: dinarji 1624.50 do 1644.50, do-
larji 859 do 863, franc. franki 3895
do 3925, švicarski franki 10150 do
10200, čehoslovaške krome 741 do
747, ogrske krome 112.50 do 114.50.

Avstr. krona renta 97—
» majska renta 98—
Ogrska krona 205—
V. avstrijsko vojno pos. 79.75
Turške srečke 3750—
Kreditni zavod za trg. in ind. 1355—
Anglobanka 1170—
Bankverein 1214—
Länderbank 1870—
Avstro-Ogrska banka 5800—
Bosanska zemaljska banka 1123—
Živnostenska banka 3190—
Državne železnice 5280—
Lombard 2985—
Alpine-Montan 6265—
Praska železna industr. 14600—
Leykam, papirnica 7800—

Praga, devize: Beograd 220.40 do
222.40, Berlin 120.75 do 122.25, Bu-
karešta 108 do 109.50, Sofija 96 do
97, Zürich 1361 do 1364, Milan 299
do 301, Pariz 520.50 do 523.50, Lon-
don 314 do 316, Newyork 89.75 do
90.75, Dunaj 13 do 14, Zagreb 51.80
do 55.10, Varšava 12.50 do 13.50, Bu-
dimpešta 14.25 do 15.25. Valute: ju-
goslovanske note 211.90 do 213.90,
marke 120.75 do 122.25, leji 101 do
102.50, levi 91.75 do 92.75, švicarski
franki 1358 do 1359, lire 296 do 298,
francoski franki 517.50 do 520.50,
funt 312 do 314, dolarji 88.75 do
89.75, avstrijske žigosane krome 13 do
14, poljske marke 11.50 do 12.50.

Berlin, devize: London 257.20 do
257.80, Newyork 72.92 do 73.08, Ita-
lija 251.70 do 252.30, Pariz 431.05
do 431.95, Svica 1108.85 do 1111.15,
Dunaj žigosane 16.85 do 16.95, Pra-
ga 81.65 do 81.85, Budimpešta 11.98
do 12.02.

Zürich, devize: Berlin 8.975, New-
york 6.58, London 23.22, Pariz 38.90,
Milan 22.45, Praga 7.40, Budimpešta
1.15, Zagreb 4.10, Bukarešta 8.10, Du-
naj 1.55, žigosane 1.10, Varšava 1.10.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 30. in 31. decembra									
Dan	Čas	Temperatura	Relativna vlaga	Vetrovi	Nabo	Povprečni			
30. dec.	7. ur	7.60	68	brz vetra	megla	6.0			
30. dec.	14. ur	7.80	68	sl. jng.	obl.				
30. dec.	21. ur	7.50	68	sl. jng.	obl.				

Srednja večerajša temperatura 4.0 normalna -2.6
Vremenska napoved: obl. južno vreme
Solnce vzhaja danes ob 7:45 zahaja ob 16:18

Posestvo se prodaja:

33 ha njiv, travnikov in gozdov v in-
dustrijskem trgu, 15 km od Ljubljane,
stanovanjska hiša in 2 gospodarski po-
slopji, moderno urejeno, električna
razsvetljava, številni za obrat potrebni
strojni inventar.

Pojasnila glede pogojev daje: Gospo-
darska pisarna dr. Černe, Ljubljana,
Miklošičeva cesta 6. Telefon 37.

Po svetu.

× **Iz dežele vrtnic.** Bolgarija se pač ime inenavati dežela vrtnic. Zlasti na južnem vznožju Balkana, v okolici Kazanlika, se razprostirajo velikanske kulture vrtnic, posebno centifolij. Iz cvetnih listov se pripravljajo dragoceno rožno olje — eterično olje, ki se razpošilja v vse dele sveta. Če je dobra letina, se pridelata tamkaj do 3.000 kilogramov olja na leto. Da se dobi kilogram olja, je treba okoli 4.000 kg cvetnih listov. Cena je jako različna. Povprečna cena znaša za kilogram tega olja 2000 K. V strokovnih krogih so mnenja, da se le v orientalnem podnebnju zamorejo vzgojiti vrtnice z zadostnim vonjem. Bolgarska kultura vrtnic in z njo združena industrija rožnega olja, ki na svetovnem trgu še vedno zavzema prvo mesto, pa je vsled dolgotrajne vojne zelo trpela. Lansko leto se je pridelalo

le še 1600 kilogramov olja. Obseg nasadov vrtnic se je od 8100 hektarov znižal na komaj 6000 hektarov. Ker ni bilo izvoza, se nahajajo v bolgarskih skladiščih še nad 8500 kg rožnega olja. Z enim delom skupila je Bolgarija plačala moko, katero je dobivala iz Amerike.

× **Žena prodala svojega moža.** Dogajalo se je in se še dogaja marsikaj, a kar se je zgodilo nedavno v nekem ameriškem mestu, to je čisto novo. Žena prodala svojega moža, svojega dobrega možičke, ki jo je osrečil s sedmero otroki in s katerim živi notabene v srečnem zakonu Gospa Lillian Russell, stanujoča v Rocklandu, je našla novo sredstvo za izboljšanje materialnega stanja svoje rodbine. Njen mož je tržil s čevlji in zaslužil dosti denarja, da je prehranil rodbino, dokler ni postala prevelika. Številni otroci se je prispelo na sedem in sedaj je prišlo do rodbinske krize: kako naj se

prehrani četvorica otrok? Nekega dne je prišla gospa Russell na ženjalno idejo. „Poslušaj — rekla je svojemu možu — ti imaš samo 34 let, imaš lepe modre oči, divne zobe in goste kodrast lase. Ali smo res tako neumni, da bi se vse to ne izkoristilo in si pomagali iz stiske?“ — „Seveda smo neumni, pa bomo že kaj našli.“ Zakonca sta razmišljala in nekoliko dni pozneje je so ameriški časopisi objavili oglaš pod naslovom „Mož se proda“. Gospod Russell je bil torej na prodaj z vso svojo lepoto. Kdo ga kupi? Američanke, priložnost je divna! Razumljivo je, da so v stanovanje zakonske dvojice pridržali še tisti dan reporterji mnogih časnikov in gospa je bila tako ljubljiva, da jim je dala intervju. „Imamo sedmero otrok, katerim ne moremo preskrbeti, kar jim je treba“ je rekla. „Moj mož in jaz, ki mnogo država eden na drugega, se zaradi tega ubijava. Če vzame ženo z denarjem, so

otroci rešeni. Jaz bom morala nekaj žrtvovati, a to me ne bo oviralo, da se odrečem možu. Moj mož je istega mišljenja. Zato sva sklenila, da se ločiva, če bo to kaj pomagalo. Najprej sva sklenila, da prirediva loterijo; vsaka srečka bi veljala pet dolarjev. To bi bilo najbolje. A postava ne dovoljuje takih stvari... Moj mož mora zaslužiti vsaj 100.000 dolarjev. Od te vsote bi dobil on tretjino, otroci in jaz pa ostalo. Težko nam je, da nas zapusti, a biti mora tako... žena, ki dobi svojega moža, bo takoj uvedela, da jo on more osrečiti...“ A reporterji? „Gospodje novinarji, vi gotovo veste, da se komedija ločitve hitro opravi... Vse to se zgodi samo zaradi otrok, veste, samo zaradi otrok!“ In sedaj se ameriške ženske natecajo, katera bo dala več za moža gospe Russell, ki je voljna privoliti, da se loči in dopusti, da se njen možček poroči s tisto damo, ki bo dala največ za Russellove otročičke.

Narodno gledališče.

Drama:

Petek, 31. dec.: Zaprt.

Sobota, 1. jan.: Cvrček za pačjo. Izv. Nedelja, 2. jan.: Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven.

Ponedeljek, 3. jan.: Cvrček za pačjo. B.

Opera:

Petek, 31. dec.: Nedbal: Od bajke do bajke (otroška predstava) ob 3. uri popoldne. Izven.

Sobota, 1. jan.: Smetana: Prodana nevesta. Izven.

Nedelja, 2. jan.: Puccini: Tosca. Izven.

Ponedeljek, 3. jan.: Zaprt.

Lasnik in izdajatelj

Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Mesar-prekajevalec

se takoj sprejme za vodstvo stojnice. Prednost imajo oni, ki lahko razpolagajo z nekoliko kavci ter so delovali pri večjih podjetjih omenjene stroke. Ponudbe sprejema Janko Popovič, Ljubljana.

Koruzo zdravo oves

cele vagone, dobavlja najceneje takoj in po naročilu od Ljubljane ali franko vsaka postaja v Sloveniji 642 2-1

tvrdka Paternost & Remic Ljubljana, Rimska cesta 2.

Stavbnik

prevzame večje zgradbe ali pri večjih podjetjih skrajno delo pod lastnim vodstvom s 100 sidarji za dobo do treh let. Naslov pove Anončni in inform. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjeva n. b. 5.

Naročajte spise o naši državi:

A. Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. del 15 K, II. del, 1. snop, 21 K, 2. snop, 21 K.

Dr. Sazdina: Naš sadašnji ustavni položaj. Cena 16 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. Cena 10 K. 128 18

Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga K 180 več.

Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 8.

Vodovodna cevi

premeru po 4/4 in 5/4 cele oddaje, dokler zaloga traja, mnogi pod dnevno ceno, tvrdka J. Razboršek, Smartno pri Litiji.

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega

haložana

naj se blagoviti poslužiti tvrdke:

Prva haloška trgovina z vinom Ante Korenjak in drug pri Sveti Barbari v Haložah. 36-35

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za težke stroje; olje za avtomobile, lahko; olje za cilindre; olje za cilindre; olje proti prahu. 57 104-36

Glavna zaloga: Medic, Rakovec & Zankl, d. z. o. z. prej A. Zankl novi sinovi.

Zahtevajte

v kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih „JUTRO“

Ali ste že poslali na ročnino za „Jutra“?

Večje posestvo v bližini ali v manjšem trgovskem razdalji v bližini, primerno za trgovino, če nogoč vodno silo za go. se t. koj kuci. Anončni inform. av. DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjeva n. b. 5. 645

Enodružinska hiša

v p. mestu Ljubljane s šupo, vrto in njivo v lo. ugodni takoj razpoložljivim stanovanjem se radi preselitve akoi prou. Anon. inf. zav. DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjeva n. b. 5. 646

Učenka v kuhinjo.

V hotel ali boljšo hišo bi rada vrstop la boljše ekle z dežele prot prim. ni učnici. Nas ov pove Anon. inf. zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjeva n. b. 5. 647

Trgovski sošrudnik

mečane stroka, išče službo v manjšem mestu ali na deželi. Dopisi na H. M., Ljubljana, St. Jar ob j. žel. 650

Kdor hoče kaj prodati Kdor hoče kaj kupiti Kdor išče službe itd. — inseriraj v „Jutra“

Trgovski pomočnik

ali pomočnica ter učenec se sprejmeta pri 650 3-2

tvrdhi Lovro Petovar, Ivanjkevc.

Strojepisko

na Adler-stroju, za popoldanske ure sprejemem takoj.

Oglasiti se je od 2-4 popoldne v Sodni ulici št. 5, II. nadst. deeno. 656

Sklicujte se pri svojih naročilih na oglase v „Jutra“!

Trgovski pomočnik

ali pomočnica ter učenec se sprejmeta pri 650 3-2

tvrdhi Lovro Petovar, Ivanjkevc.

Strojepisko

na Adler-stroju, za popoldanske ure sprejemem takoj.

Oglasiti se je od 2-4 popoldne v Sodni ulici št. 5, II. nadst. deeno. 656

Almanah „Kraljevina SHS 1921“

Spoštovani čitatelji!

Jar-jamo Vam, da izide leta 1921. izpod tiska Almanah „Kraljevina SHS 1921“, ki bo kot knjiga za pojasnila, izdelana na znanstveni podlagi in v duhu nacionalne slovenske ideje, doprinesla k temu, da bo marsikdo pravilno spoznal našo kraljevino.

V almanahu bo cela slika kraljevine: kratka zgodovina, zemljepis, ustroj, kultura, finance, trgovina in industrija, iz peresa znanih naših strokovnjakov, in tudi seznamek vseh društev, časnikov, odvetnikov, inženjerjev, zdravnikov in vseh velikih finančnih, industrijskih in trgovskih podjetij.

Neslovi in pregledi bodo tiskani v štirih jezikih, da seznanimo inozemstvo z življenjem kraljevine.

Cena je približno 100 dinarjev izvodu vezanemu v mehke in 125 dinarjev izvodu vezanemu v trde platnice.

Knjiga obseza kakih 600 strani v osmerki.

Gospode veletrgovce, industrijce, društva in druga podjetja pozivljemo, da svoj oglaš v almanahu tudi v 2-3 jezikih natisnejo.

Cena oglasu din. 75 za 1/16 str. in din. 125, 200, 350, 600 v tekstu in din. 1000 na kartonu.

Besedilo in denar naj se pošljeta Srbaki Trgovski Banki v Novem Sadu.

Prosimo, da nam javite, če moremo na Vas kot naročnika računati.

S spoštovanjem

Glavno uredništvo

Almanaha „Kraljevina SHS“

Naslov: Novi Sad, Trg. znanst. komora.

Za Novo leto

Knjige so najcenejše darilo.

Trgovski pomočnik

ali pomočnica ter učenec se sprejmeta pri 650 3-2

tvrdhi Lovro Petovar, Ivanjkevc.

Strojepisko

na Adler-stroju, za popoldanske ure sprejemem takoj.

Oglasiti se je od 2-4 popoldne v Sodni ulici št. 5, II. nadst. deeno. 656

Almanah „Kraljevina SHS 1921“

Spoštovani čitatelji!

Jar-jamo Vam, da izide leta 1921. izpod tiska Almanah „Kraljevina SHS 1921“, ki bo kot knjiga za pojasnila, izdelana na znanstveni podlagi in v duhu nacionalne slovenske ideje, doprinesla k temu, da bo marsikdo pravilno spoznal našo kraljevino.

V almanahu bo cela slika kraljevine: kratka zgodovina, zemljepis, ustroj, kultura, finance, trgovina in industrija, iz peresa znanih naših strokovnjakov, in tudi seznamek vseh društev, časnikov, odvetnikov, inženjerjev, zdravnikov in vseh velikih finančnih, industrijskih in trgovskih podjetij.

Neslovi in pregledi bodo tiskani v štirih jezikih, da seznanimo inozemstvo z življenjem kraljevine.

Cena je približno 100 dinarjev izvodu vezanemu v mehke in 125 dinarjev izvodu vezanemu v trde platnice.

Knjiga obseza kakih 600 strani v osmerki.

Gospode veletrgovce, industrijce, društva in druga podjetja pozivljemo, da svoj oglaš v almanahu tudi v 2-3 jezikih natisnejo.

Cena oglasu din. 75 za 1/16 str. in din. 125, 200, 350, 600 v tekstu in din. 1000 na kartonu.

Besedilo in denar naj se pošljeta Srbaki Trgovski Banki v Novem Sadu.

Prosimo, da nam javite, če moremo na Vas kot naročnika računati.

S spoštovanjem

Glavno uredništvo

Almanaha „Kraljevina SHS“

Naslov: Novi Sad, Trg. znanst. komora.

Za Novo leto

Knjige so najcenejše darilo.

Trgovski pomočnik

ali pomočnica ter učenec se sprejmeta pri 650 3-2

tvrdhi Lovro Petovar, Ivanjkevc.

Strojepisko

na Adler-stroju, za popoldanske ure sprejemem takoj.

Oglasiti se je od 2-4 popoldne v Sodni ulici št. 5, II. nadst. deeno. 656

Almanah „Kraljevina SHS 1921“

Spoštovani čitatelji!

Jar-jamo Vam, da izide leta 1921. izpod tiska Almanah „Kraljevina SHS 1921“, ki bo kot knjiga za pojasnila, izdelana na znanstveni podlagi in v duhu nacionalne slovenske ideje, doprinesla k temu, da bo marsikdo pravilno spoznal našo kraljevino.

V almanahu bo cela slika kraljevine: kratka zgodovina, zemljepis, ustroj, kultura, finance, trgovina in industrija, iz peresa znanih naših strokovnjakov, in tudi seznamek vseh društev, časnikov, odvetnikov, inženjerjev, zdravnikov in vseh velikih finančnih, industrijskih in trgovskih podjetij.

Neslovi in pregledi bodo tiskani v štirih jezikih, da seznanimo inozemstvo z življenjem kraljevine.

Cena je približno 100 dinarjev izvodu vezanemu v mehke in 125 dinarjev izvodu vezanemu v trde platnice.

Knjiga obseza kakih 600 strani v osmerki.

Gospode veletrgovce, industrijce, društva in druga podjetja pozivljemo, da svoj oglaš v almanahu tudi v 2-3 jezikih natisnejo.

Cena oglasu din. 75 za 1/16 str. in din. 125, 200, 350, 600 v tekstu in din. 1000 na kartonu.

Besedilo in denar naj se pošljeta Srbaki Trgovski Banki v Novem Sadu.

Prosimo, da nam javite, če moremo na Vas kot naročnika računati.

S spoštovanjem

Glavno uredništvo

Almanaha „Kraljevina SHS“

Naslov: Novi Sad, Trg. znanst. komora.

Za Novo leto

Knjige so najcenejše darilo.